

Lausunto esityksestä sekajätteen kiinteistökohtaisten keräysalueiden päivittämiseksi

Yhdyskuntalautakunta 03.10.2023 § 147
644/11.00.00/2023

Asia

Alueellinen jätehuoltolautakunta pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa esityksestä sekajätteen kiinteistökohtaisten keräysalueiden päivittämiseksi 12.10.2023 mennessä. Keräysalueiden päivityksiä esitetään koko toimialueen osalta.

Esitystä koskeva materiaali on tutustuttavissa verkkosivustolla: <https://www.tampere.fi/ilmoitustaulu/kuulutus-esitys-sekajatteen-kiinteistokohtaisten-keraysalueiden>.

Asian taustaa

Jätelain 35.1 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että sen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen kuljetus järjestetään kiinteistöittäisesti. Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jätteistä tyhjenetään kiinteistön haltijan järjestämästä keräyspaikasta, joka on joko kiinteistökohtainen tai usean kiinteistön yhteinen eli ns. kimppa-astia. Lain 35.4 §:n mukaan kunta voi kuitenkin päättää, ettei kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisenä. Päätöksenteko asiassa kuuluu kunnan jätehuoltoviranomaiselle.

Jätehuoltoviranomainen on päättänyt sekajätteen kiinteistökohtaisen jätteenkeräyksen alueista lokakuussa 2014, jolloin toimialueelle määriteltiin jätehuoltoviranomaisen toimesta ensimmäisen kerran sekajätteen kiinteistökohtaiset keräysalueet (Liite 2). Kiinteistökohtainen keräys on vuoden 2014 jälkeen laajentunut mm. alueiden rakentumisen ja vapaaehtoisen kiinteistökohtaisen keräyksen myötä. Lisäksi Tampereen kaupunkiseudun yli 10 000 asukkaan keskustaaajamassa astuu 1.9.2023 voimaan biojätteen erilliskeräysvelvoite jokaiselle kiinteistölle. Karttatarkastelun perusteella nykyinen sekajätteen kiinteistökohtainen keräysalue ei kata kokonaisuudessaan biojätteen erilliskeräyksen velvoitealuetta. Edellä mainittujen syiden vuoksi sekajätteen kiinteistökohtaiset jätteenkeräysalueet on syytä päivittää vastaamaan nykytilannetta ja asukkaiden palvelutarvetta.

Sekajätteen kiinteistökohtaisiin keräysalueisiin esitettävät keskeiset muutokset

Liitteessä 1 on esitetty ehdotus uusista sekajätteen kiinteistökohtaisista keräysalueista. Lempäälässä keräysalueita esitetään laajennettavaksi nykyisestä. Kiinteistökohtaisiin jätteenkeräysalueisiin esitetään liitettäväksi kuntien ylläpitämät taajamien kadut ja tiet sekä valtion ylläpitämät yleiset tiet. Lisäksi alueeseen esitetään liitettäväksi ympäri vuoden hyväkuntoiset ja riittävän leveät yksityistiet, joilla on riittävästi vakituista asutusta ja jotka ovat joko läpiajettavia tai joilla on jäteautolle kääntöpaikka. Kääntöpaikan tulee olla riittävän kantava ja laaja raskaalle kalustolle.

Ehdotuksessa on hyödynnetty ELY-keskuksen ylläpitämää rekisteriä valtion teistä, jätetyhtiön asiantuntemusta sekä kuntien viranhaltijoiden paikallistuntemusta kuntien ylläpitämistä teistä ja kuntien alueella olevista yksityisteistä. Kuntien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta on katsottu perustelluksi, että taajamien ja kylien ulkopuolella sijaitsevien hyväkuntoisten teiden varsilla olevat kiinteistöt, jotka sijaitsevat enintään

300 metrin etäisyydellä jäteauton kulkureitistä, esitetään liitettäväksi kiinteistökohtaiseen keräykseen.

Uusien asuinalueiden rakentuminen huomioidaan esityksessä siten, että jatkossa asemakaavoitetut alueet tullaan liittämään osaksi kiinteistöittäistä jätteenkeräysaluetta automaattisesti, ilman jätehuoltoviranomaisen erillistä päätöstä asiassa.

Kiinteistöittäisen jätteenkeräysalueen ulkopuolelle esitetään rajattavaksi alueet, joiden keräys- ja kuljetusolot ovat normaalia hankalampia, tai alueilla on hyvin harvaa asutusta. Näillä kiinteistöillä jätehuolto olisi järjestetty aluejätepisteen avulla jätehuoltomääräysten 9 §:n mukaisesti kuten tälläkin hetkellä. Myös kiinteistöittäisen jätteenkeräysalueen ulkopuolisilla kiinteistöillä on mahdollisuus liittyä kiinteistökohtaiseen keräykseen vapaaehtoisesti, jos kiinteistölle johtava tiestö sallii jäteauton liikennöinnin. Näissä tilanteissa asiakkaalta peritään kuitenkin kulloinkin voimassa olevan jätetaksan mukainen reittipoikkeamamaksu.

Aikataulu kiinteistökohtaisten jätteenkeräysalueiden toteuttamiseksi

Uusien sekajätteen kiinteistökohtaisten keräysalueiden esitetään astuvan Lempäälässä voimaan porrastetusti alueittain seuraavasti:

- Biojätteen erilliskeräyksen velvoitealueella yli 10 000 asukkaan taajamassa sijaitsevat kiinteistöt 31.12.2024 mennessä;
- Muut kiinteistöt 31.12.2025 mennessä (n. 460 kpl)

Siirtymäaikaehdotusta perustellaan mm. sillä, että urakkahankinnoille on varattava riittävästi aikaa. Muutoksen toimeenpano vaatii myös asiakkaille kohdennettua viestintää ja tiedotusta, minkä onnistunut toteutus on pyritty varmistamaan riittävän pitkällä siirtymäajoilla. Jäteyhtiön asiakaspalvelun ja laskutuksen toiminta sekä astioiden toimitus kiinteistöille pyritään myös turvaamaan riittävän pitkällä ja porrastetuilla siirtymäajoilla. Siirtymäajat on lisäksi määritelty siten, että nyt käynnissä oleva Tampereen kaupunkiseudun keskustaajamaa koskeva biojätteen keräysveloitteen toimeenpano saadaan valmiiksi ennen kiinteistökohtaisten keräysalueiden laajennuksen toimeenpanoa.

Esitetyjen muutosten vaikutusten arviointi

Esitetty muutos parantaa asukkaiden jätehuollon palvelutasoa. Siirryttäessä aluejätepisteen käytöstä kiinteistökohtaiseen keräykseen, asukas saa jatkossa jätehuoltopalvelut suoraan omalle kiinteistölleen. Lisäksi asukkaat pystyvät aiempaa paremmin hallitsemaan jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia, mm. jäteastian tyhjennysrytmin määrittämisellä omiin tarpeisiin. Vakituisen asunnon aluejätepisteen käyttäjän vuosimaksu on tällä hetkellä 126,47 euroa/vuosi. Esimerkiksi Lempäälässä 4 viikon välein tyhjennettävän 240 litran sekajäteastian vuosikustannus on 72,15 euroa ja 2 viikon välein tyhjennettävän 144,30 euroa. Lisäksi naapurikiinteistöjen yhteisellä kimppa-astialla jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia pystytään vähentämään vielä enemmän. Pirkanmaan Jätehuolto toimittaa jäteastian kiinteistölle maksutta, joten jäteastian hankinnasta ei myöskään aiheudu kustannuksia asiakkaille.

Osalla asiakkaista on saattanut jo olla oma jäteastia kiinteistöllä, vaikka alue olisi kuulunut kiinteistökohtaisen jätteenkeräysalueen ulkopuolelle. Näissä tapauksissa kiinteistöiltä on peritty jätetaksan mukaista reittipoikkeamamaksua, joka on maksettu jäteastian tyhjennyshinnan lisäksi. Myös näiden kiinteistöjen haltijoille muutoksen vaikutukset ovat

positiiviset, koska muutoksen toimeenpanon jälkeen reittipoikkeamamaksuja ei enää peritä asiakkailta.

Päivitettyjen jätteenkeräysalueiden katsotaan lisäksi vastaavan aiempaa paremmin jätelain vaatimuksia kiinteistöittäistä jätteenkeräystä koskien. Nykyisin voimassa oleva kiinteistökohtaisen keräysalueen rajausta on ollut jätelain näkökulmasta katsottuna liian aluejätepistepainotteinen. Kiinteistökohtaista keräystä ei ole aiemmin ulotettu kaikille sellaisille alueille, joissa sen järjestäminen olisi ollut mahdollista ja jätelain mukaista. Nyt käsittelyssä olevalla päivityksellä tilanne pyritään korjaamaan vastaamaan jätelain vaatimuksia ja asukkaiden palvelutarvetta.

Kiinteistökohtaisen keräyksen laajentumisen myötä aluejätepisteiden tarve tulee vähenemään. Aluejätepisteverkostoa tarkastellaan kiinteistökohtaisen keräyksen laajentumisen yhteydessä yllä esitettyjen siirtymäaikojen puitteissa. Jäljelle jäävät aluejätepisteet palvelevat jatkossakin niitä asiakkaita, jotka ovat kiinteistökohtaisen jätteenkeräyksen ulkopuolella.

Esitetty kiinteistökohtaisten keräysalueiden muutos tulee väistämättä lisäämään jätekuljetusten määrää toimialueella. Pirkanmaan Jätehuollon mukaan tällä hetkellä sekajätekuljetusten suoritteesta ajetaan jo noin puolet biokaasuautoilla. Jatkossa päästöttömien biokaasuautojen määrää pyritään lisäämään ja fossiilisten polttoaineiden käyttöä vähentämään ja samalla vähentämään jätekuljetusten aiheuttamia liikennepäästöjä. Esitetty muutos tulee myös vähentämään aluejätepisteiden hoidosta aiheutuvia liikennepäästöjä. Muutoksen aiheuttama liikennepäästöjen kokonaisvaikutusten arviointi tarkentuu toimeenpanon siirtymäaikojen puitteissa.

Ehdotus uusista sekajätteen kiinteistökohtaisista keräysalueista (liite 1) sekä nykyiset kiinteistökohtaiset keräysalueet (liite 2) Lempäälän kunnan osalta ovat liitteenä.

Toimivalta:

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 3 §:n (kohta 7) ja 6 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö, p. 040 133 7257.

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää antaa sekajätteen kiinteistökohtaisia keräysalueita koskevasta esityksestä seuraavan lausunnon:

Sekajätteen kiinteistökohtaisia keräysalueita koskeviin muutoksiin on esitetty hyvin perusteita ja myös muutosten vaikutuksia on tarkasteltu pääosin kattavasti. Esityksen mukaisesti kiinteistöjen palvelutaso paranee ja myös hinnat voivat muodostua pienemmiksi mm. suhteessa aluejätepisteen käyttömaksuun. Tätä voidaan pitää myönteisenä kiinteistön omistajien kannalta. Jätteen kuljetuksiin liittyvien liikennepäästöjen kokonaisvaikutusten arviointi ja myös liikennepäästöjen kehittymisen seuranta on tärkeää. Esitetyistä keinoista päästöjen vähentämiseksi on tärkeä pitää kiinni.

Hyväkuntoisten teiden varsilla olevat kiinteistöt, jotka sijaitsevat enintään 300 metrin etäisyydellä jäteauton kulkureitistä, esitetään liitettäväksi kiinteistökohtaiseen keräykseen. Voimassa olevan jätetaksan mukaan, jos kuormauspaikkaan tai kuormauspaikasta pois joudutaan peruuttamaan yli

100 metriä, peritään kultakin tämän ylittävältä alkavalta 100 metriltä lisämaksuosuus. Turvallisen kääntömahdollisuuden määrittelee kuljettaja.

Lempäälän kunnalla ei ole niin yksityiskohtaisia tietoa esitettyjen muutosalueiden tiestöstä ja olosuhteista kiinteistöllä, että tarkastelua kääntömahdollisuuden puuttumisesta, mahdollisista pitkistä peruustusmatkoista tai tiestön mahdollisia painorajoituksista voitaisiin etukäteen tunnistaa. Nykyisillä keräysalueilla jätekuljetuksiin liittyvät haasteet ovat saadun tiedon mukaan koskettaneet yksittäistapauksia. Päätöksen toimeenpanon yhteydessä on toivottavaa tehdä kiinteistöjen osalta tarvittaessa tapauskohtaista harkinta niin, että jätehuolto on sujuvaa ja muu liikenne huomioon ottaen turvallista eikä siitä ei aiheudu tarpeettomasti ylimääräisiä kustannuksia asiakkaille.

Lempäälän kunta esittää, että jäljelle jäävää aluejätepisteverkostoa tarkasteltaisiin yhdessä kunnan kanssa.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että ympäristöpäällikkö Elina Laukkanen saapui kokoukseen klo 16.00, oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan ja poistui pykälän päätöksenteon jälkeen klo 16.21.

Tiedoksi

kirjaamo@tampere.fi